

СОЛЕМ

здружение на граѓани за поддршка на
лица со посебни потреби солем - скопје

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ
за работата во 2015 година

Скопје, 2015 година

СОДРЖИНА

Визија и мисија	3
Стратешки цели	3
Правен статус	3
Органи	4
Извршно резиме.....	4
1. Проектни активности.....	6
1.1 Центар за креативно изразување и релаксација.....	6
1.2 Социјални активности	7
1.3 Програма за самоодредување и самозастапување	7
1.3.1 Самоодредување	7
1.3.2 Самозастапување	8
1.4 Предизвици и научени лекции	8
2. Соработка, односи со јавност и одржливост	9
2.1 Соработка	9
2.1.1 Домашни институции и организации.....	9
2.1.2 Странски институции и организации	10
2.1.3 Бизнес сектор	10
2.2 Односи со јавност	10
2.2.1 Веб страница и социјални медиуми.....	10
2.2.2 Настани.....	10
2.2.3 Односи со медиумите.....	11
2.3 Одржливост.....	11
2.3.1 Пријави за средства.....	12
3. Организација.....	12
3.1 Стратегија, управување и раководење.....	12
3.2 Извршна канцеларија.....	13
3.2.1 Прсонал	13
3.2.2 Развој на персоналот.....	13
3.3 Системи и процедури.....	13
3.4 Планирање, известување, набљудување и оценка	13
4. Финансиски извештај	14
5. Заклучоци и препораки	16

ВИЗИЈА И МИСИЈА

ВИЗИЈА: Визија на СОЛЕМ е лицата со интелектуална попреченост да ги остваруваат сите човекови права и слободи и се целосни вклучени во заедницата како еднакви, одговорни и способни граѓани на Република Македонија.

МИСИЈА: СОЛЕМ е организација која заедно со возрасните лица со интелектуална попреченост работи за нивно информирање, охрабрување и оспособување, со цел остварување на нивните човекови права и поголема вклученост во заедницата.

СОЛЕМ ги остварува своите цели преку, креативни работилници за работни и животни вештини, работилници за самозастапување, и преку промоција на правата и потребите на лицата со интелектуална попреченост.

СТРАТЕШКИ ЦЕЛИ

Клучните стратешки цели на Здружението СОЛЕМ се:

- Развој на вештини за самозастапување кај лицата со интелектуална попреченост заради нивна можност самостојно да носат одлуки и полесно да ги остварат своите права.
- Обезбедување и пласирање на поголем број разбирливи информации за лицата со интелектуална попреченост.
- Зголемување на вклученоста на лицата со интелектуална попреченост во локалните зедници и намалување на нивната одвоеност од останатите граѓани.
- Развој на нови корисни работни вештини со цел подобра вклученост на пазарот на трудот.

ПРАВЕН СТАТУС

Невладината организација СОЛЕМ е формирана врз база на Законот за Здруженијата на граѓани и фондациите на територијата на Република Македонија (“Сл. весник на Р. Македонија” бр. 31/98 од 02.07.1998 год.), во согласност со Статутот на СОЛЕМ, на 24.03.2008 година.

Согласно промените на Законот за здруженијата и фондации (“Сл. весник на Р. Македонија” бр. 52/10 од 16.04.2010 год.), на седница на организацијата одржана на 10.06.2011 година, е извршена промена и надополнување на Статутот на здружението, називот на истото во Здружение на граѓани за поддршка на лица со посебни потреби СОЛЕМ – Скопје и седиштето на здружението.

ОРГАНИ

Собрание

Искра Росо, претседател
Александра Стојановска
Јелена Михајлова
Ненад Михајлов
Филип Росо
Златко Јанкоски
Владимир Стоименов
Анабела Мередијева
Туркијан Али
Марица Милошева

Весна Велевска
Младен Велков
Гордана Малинова
Ива Шуминовска
Перијана Демир
Наташа Димитровска
Катерина Букршлијева
Славица Ѓеорѓиевска
Снежана Николова
Александар Алексовски

Управен одбор

Александар Алексовски, претседател
Перијана Демир, заменик претседател
Владимир Стоименов, генерален секретар

Извршна канцеларија

Искра Росо, извршен директор
Славица Ѓеорѓиевска

Наташа Димитровска, заменик директор
Филип Росо

ИЗВРШНО РЕЗИМЕ

Во текот на 2015 година Здружението СОЛЕМ продолжи да ги зголемува своите активности:

Како сервисна служба, продолживме со организирање на креативните работилници за лица над 18 години кои живеат со своите семејства.

Освен со работата во креативниот центар, се продолжи и со работата во компјутерските работилници.

Како дел од социјалните активности се продолжи со посета на куглана еднаш неделно, во времетраење од еден час, а се организираа и посети на во музеи, културни настани, прошетки во природа, кафичи и сл.

Се продолжи со реализација на програмата за самоодредување. Основна цел на оваа програма е учење на вештини со кои посетителите на работилниците за самоодредување ќе можат подобро да се запознаат самите себе си и луѓето околу себе.

Се продолжи со реализација на програмата за самозастапување со разговори на различни теми од интерес на самозастапниците и овозможување на пристап до информации со нивно претворање во лесно разбирлив формат.

Од 01.01.2015 година се започна со реализација на проектот за Креативниот центар, чија цел продолжување на производство на производите од брендот handicrafts4u и нивна продажба во бизнис секторот.

Во мај 2015 година вработените во Здружение СОЛЕМ имаа обука за Стратешко планирање која беше реализирана од страна на Марјан Забрчанец, а финансирана од Open Society Institute – Mental Health Initiative од Будимпешта. Во рамки на оваа обука свработените во СОЛЕМ изработија три годишен стратешки план за Здружение СОЛЕМ.

Се продолжи со реализација проектот „Social entrepreneurship – means for socialization“, а со финансиска поддршка на Open Society Institute – Mental Health Initiative од Будимпешта, реализиран од НВО МАТА-Скопје (Македонска Артизанска Трговска Асоцијација), а директен корисник е Здружение СОЛЕМ. Во рамките на овој проект настана брендот Handicrafts4u. Handicrafts4u има линија од 6 производи.

Во февруари 2015 година вработените во Здружение СОЛЕМ имаа обука за Изработка на бизнис план. Оваа обука е дел од проектот „Social entrepreneurship – means for socialization“. Во рамки на оваа обука вработените во СОЛЕМ изработија бизнис план за потребите на брендот handicrafts4u.

Од 15.12.2015 година се започна со реализација на Проектот „ЗАЕДНО„ со финансиска поддршка од Делегација на европската унија во Република Македонија, во чии рамки групата за самозастапување со помош на своите асистенти ќе направи брошура за интернет безбедност во лесно разбирлива форма. Исто така ќе се напишат брошури за самоодредување и самозастапување наменети за асистенти, а и ќе се отпочне со работилници за самоодредување и самозастапување во Порака Наша Куманово.

Со цел да се продолжи делувањето на Здружението СОЛЕМ, се аплицираше на два повици за доделување на средства на граѓански организации. Од нив еден ни беше одобрен, а другиот е во тек.

Димитар Атанасов кој е посетител на активностите на Здружени СОЛЕМ продолжи и оваа година да ја оддржува web страната на Здружение СОЛЕМ.

Се организираа неколку продажни изложби.

Вработените имаа можност да учествуваат на настани за стручно усовршување, вклучувајќи и неколку од меѓународен карактер.

Здружението СОЛЕМ оствари успешна соработка со неколку актери од јавниот, бизнис и граѓанскиот сектор.

1. ПРОЕКТНИ АКТИВНОСТИ

1.1. ЦЕНТАР ЗА КРЕАТИВНО ИЗРАЗУВАЊЕ И РЕЛАКСАЦИЈА

Центарот за Креативно изразување и релаксација 4 години е финансиран од страна на Институтот отворено општество-Иницијатива за ментално здравје од Будимпешта. Посетителите на центарот живеат во своите биолошки семејства.

Целта на проектот е да се подобри квалитетот на животот на лицата со попреченост преку:

- Организиран престој во одредено време од денот;
- Стимулирање на развојот на индивидуалните способности;
- Креирање на адекватни и интересни активности за посетителите на креативните работилници;
- Социјализација на корисниците на услугите на службата за самостојно живеење во заедницата во поблиската и пошироката социјална средина, преку вклучување на надворешни лица, кои не се работно ангажирани во службата;
- Развивање на нови вештини и нивно увежбување, основно работно оспособување;
- Создавање на основни работни навики;
- Создавање на позитивни чувства кон личниот труд и почитување на трудот на другиот;
- Развивање на чувство за естетика;
- Организирање на работилници за самоодредување;
- Обезбедување на поддршка и активности соодветни на возраста;
- Промовирање на нивната работа преку организирање на изложби.

Активности кои се реализираат во Центарот:

Во Центаротот за креативно изразување и релаксација, се изведуваат неколку видови на креативни работилници, односно работилници за:

- создавање на работни навики
- развивање на вештини за работа
- покажување на своите желби и интереси
- учење за изработка на нови предмети
- рачно шиене
- кроење на текстил и шиене на машина
- принтање на текстил
- лепење
- паковање производи
- посета на кино, музеј, театар, прошетки во природа.

Целна група: лица над 18 години со умерена и тешка интелектуална попреченост кои живеат во биолошки семејства.

Од 01.01.2015 година се започна со реализација на проектот за Креативниот центар, чија цел продолжување на производство на производите од брендот handicrafts4u и нивна

продажба во бизнис секторот. Лицата со интелектуална попреченост треба да ги доусовршат производите од брендот handicrafts4u и со минимална поддршка на нивните асистенти да ги произведуваат производите. Исто така треба да се пристапи на бизнис секторот и да се понудат производите од брендот handicrafts4u кој може да ги користат како кооперативни подароци и промотивни материјали за своите фирми и здруженија.

Во мај 2015 година заврши проектот „Social entrepreneurship – means for socialization“ реализиран од НВО МАТА-Скопје, а каде што директен корисник беше Здружение СОЛЕМ. Во рамките на овој проект настана брендот Handicrafts4u. Handicrafts4u претставува бренд создаден преку соработка помеѓу професионални дизајнери на производи, графички дизајнери, пнети уметници, креативни занаетчи, бизнис консултанти, социјални работници и лица со интелектуална попреченост, а се со цел да се овозможи полесно вклучување на лицата со интелектуална попреченост во заедницата. Handicrafts4u го практикува концептот на социјално претпријатие. Неколкоте уникатно осмислени линии на производи (додатоци за уредување на домот и модни додатоци) се дизајнирани од тимот на МАТА, а се изработени од посетителите на Здружението СОЛЕМ со помош на вработените. Производите веќе се продаваат во концептуелната продавница во ЈАВНА СОБА и во просториите на Здружение СОЛЕМ. Исто така производите се продаваат и на базари, а ќе се нудат и на бизнис секторот.

1.2 СОЦИЈАЛНИ АКТИВНОСТИ

Со цел да се овозможи што поголемо присуство на нашите посетители во општествената заедница освен регуларните социјални активности, како прошетки, посета на музеј, се продолжи и со:

- Куглање – во соработка со кугланата на ГТЦ, еднаш неделно имаме посета во куглана за 12 лица.

1.3 ПРОГРАМА ЗА САМООДРЕДУВАЊЕ И САМОЗАСТАПУВАЊЕ

1.3.1 САМООДРЕДУВАЊЕ

Се запчна со работилници за програмата за самоодредување за новите посетители, кои се оддржуваа еднаш неделно на следниве теми:

- техники за јакнење на самодовербата – чија цел е е поттикнување и развивање на позитивни мисли за себе;
- техники зголемување на довербата во група – чија цел е лицата да стекнат или за ја зголемат добербата со останатите членови на групата за полесно и поефикасно одвивање на работилниците;
- комуникациски техники – вербална и невербална комуникација, способност за слушање и договарање;
- техники за постигнување цел – кои овозможуваат ориентација кон изворот на проблемот;
- техники за социјално учење – кои помагаат во прифаќање на вредносни ориентации;

- техники за опуштање и релаксација – чија цел е опуштање, намалување на напнатоста, развивање на психофизичките способности кај учесниците;
- техники на играње улоги – со кои реалистично се прикажуваат социјалните улоги во имагинарна, замислена средина;
- креативни техники – слики, музико терапија, психогимнастика кои овозможуваат откривање на желбите и интересите на учесниците;
- техники заосновани на дискусија – разговори, споделување идеи, размислувања;
- предрасуди
- техники за развој на емоционална интелигенција – чија цел е запознавање со чувствата на луѓето и правилно изразување на истите, препознавање на сопствените чувства и чувствата кај другите луѓе;

1.3.2 САМОЗАСТАПУВАЊЕ

Се запчна со работилници за програмата за самоодредување за новите посетители,

Работилниците за самозастапување се одржуваа два пати неделно со времетраење од 1 час и беа посетени од 10 самозастапници. На работилниците посетителите најпрво се запознаа со то Што е самозастапување и зошто е важно самозастапувањето за лицата со интелектуална попреченост. Потоа се обработување Конвенцијата за правата на лицата со посебни потреби во лесно разбирлива форма, изработена од претходната група за самозастапување.

Во февруари 2015 година се оддржа Завршна презентација на проектот ЈАС РАЗБИРАМ кој беше финансиран од Европската Унија. На овој настан имвме претставник од Делегацијата на европската унија во Република Македонија, претставник пд Министерство за труд и социјална политика, претставник на партнерската организација Удруга за самозаступање, а исто така и двајца самозастапници го претставија проектот.

Исто така во склоп на овој проект се направи и видео клип во времетраење од 10 минути, во кој самозастапниците и вработените во Здружение СОЛЕМ зборуваат за самозастапување и правата на лицата со посебни потреби од Конвенцијата за правата на лицата со инвалидитет. <https://www.youtube.com/watch?v=Zx71avQhxJE>

Во 2016 година во план е Здружение СОЛЕМ да аплицира за членка на Европската организација на самозастапници (EPSA) која е дел од Inclusion Europe.

1.4. Предизвици и научени лекции

Генерално, Здружение СОЛЕМ ги спроведува предвидените активности со добар квалитет во рамки на предвидените временски рокови. Поради ова контактот со донаторот е на високо ниво и резултираше со продолжување на проектот за Центарот за креативно изразување и релаксација, како и договорената соработка со МАТА за започнување со трансформација на креативниот центар во социјално претпријатие. Моменталниот тим од двајца дефектолози, социјален работник и преведувач го задоволуваат потребите на нашата моментална работа, но се повеќе се согледува потребата од потреба од дообучување на кадарот кој се занимава со барање и аплицирање за нови проектни активности. Ова е неопходно доколку организацијата сака да напредува, да се развива и да се насочува кон изнаоѓање на нови донатори.

Нешто на што треба повеќе да се обрне внимание е потребата од поголема медиумска присутност, со што пошироката јавност би се запознала со активностите на Здружение СОЛЕМ.

Во текот на 2015 година се продолжи со документирањето на активностите и градењето институционална меморија. Во иднина треба да се разгледаат можностите што во оваа смисла ги нуди интернетот за чување датотеки (податоци) преку различни сервиси, како на пример cloud computing-от.

Проблем со кој се соочи Здружение СОЛЕМ во мај 2015 година е повлекување на посетителите од страна на Центар за ментален хендикеп Порака Неготино од Неготино. Порака неготино го раскина договорот за соработка со Здружение СОЛЕМ и ги повлече посетителите, причина за раскинување на соработката е дека нивните корисници повеќе ќе ги ангажирале во активности од кои директна корист ќе има Службата за домување со поддршка од заедницата во Скопје. Поради ова Здружение СОЛЕМ во вториот квартал од 2015 година започна со активности за пронаоѓање на нови лица со интелектуална попреченост кои ќе сакаат да ги посетуваат активностите во Здружение СОЛЕМ.

2. СОРАБОТКА, ОДНОСИ СО ЈАВНОСТ И ОДРЖЛИВОСТ

2.1. Соработка

Здружението СОЛЕМ продолжи со активности за да ја зајакне соработката со останатите граѓански организации, како и со претставниците на локалната самоуправа.

2.1.1. Домашни институции и организации

На локално ниво Здружението СОЛЕМ продолжи со јакнење на соработката со други здруженија на граѓани:

- Се започна со соработка со ЗКРП Јавна Соба, каде што во концептуална продавница за дозајнирани производи се продаваат производи од брендот handicrafts4u;
- Се продолжи соработката со здружението на занаетчи МАТА;
- Се започна соработка со Порака Наша Куманово како дел од проектот ЗАЕДНО;
- Се продолжи со соработка со магазинот Лице В Лице;
- Неформална соработка се продолжи и со организацијата ХЕРА;
- Се продолжи со соработка со претставници од локалната самоуправа на Општина Аеродром. Со помош на ова претставници од Здружението СОЛЕМ имаа можност да присуствуваат на бројни настани организирани од општината, и да организират една продажна изложба во просториите на општината. Исто така Општина Аеродром ги поддржуваат нашите активности.

2.1.2. Странски институции и организации

Соработка со Институтот отворено општество – Иницијатива за ментално здравје од Будимпешта продолжи, со цел функционирање на Центарот за креативно изразување и релакација и социјалните активности.

Се потпиша договор со Европска комисија за започнување со реализација на проектот „ЗАЕДНО“, кој ќе се спроведува во партнерство со Удруга за самозаступање од Загреб, Хрватска и Порака Наша Куманово.

Со Udruga za samozastupanje од Загреб, Р. Хрватска се интензивираше соработката.

2.1.3. Бизнис-сектор

Во текот на 2015 година, организацијата започна да превзема одредени активности за анимирање и поголема соработка со бизнис секторот, но неможеше целосно да се посвети поради недостатокот на капацитет на здружението, во прв ред во поглед на расположивото време на вработените. Овој ангажман бреше повеќе време и за таа цела во 2016 година се планира да се вработи човек на кој активностите кон бизнис секторот ќе му бидат главна активност.

Како исклучок, Здружение СОЛЕМ успеа да обезбеди скромни донации од неколку фирми:

- од ГТЦ за користење на бесплатен термин за куглање еднаш неделно за сите посетители.

2.2. Односи со јавност

Целта на односите со јавноста е да се зголеми видливоста на Здружението СОЛЕМ кај целните групи и кај општата јавност.

2.2.1. Веб-страница и социјални медиуми

Веб-страницата на Здружението СОЛЕМ беше активирана и ажурирана со сите активности направени во текот на годината, на македонски и англиски јазик. Со цел да се обезбеди поголема видливост на активностите на здружението, содржините објавени на веб-страницата беа споделувани на социјалниот медиуми Facebook и беа редовно ажурирани.

2.2.2. Настани

Здружението СОЛЕМ организираше неколку јавни настани и беше повикан да учествува на неколку настани организирани од други.

Во февруари Здружение СОЛЕМ организираше Завршен настан за проектот Јас Разбирам.

Во март беше поставена изложба во просториите на општина Аеродром со времетраење од две недели.

Во април учествуваме на продажна изложба во сколоп на Саемот на книга.

Во декември учествувавме на Новогодишниот базар во хотел Арка, организирана од МАТА каде се преставивме со производи од брендот handicrafts4u.

2.2.3. Односи со медиумите

Во 2015 година, Здружение СОЛЕМ започна со воспоставување на односи со локалните медиуми.

Здружение СОЛЕМ во медиумите

Во текот на 2015 година беа остварени вкупно 12 појавувања во домашните медиуми, од кои: 1 на МТВ во емисијата Петтиот ангел, 3 во весници, 15 на интернет порталите.

Во иднина мора многу поголемо внимание да се посвети на медиумското покривање на активностите кои ги спроведува Здружение СОЛЕМ.

2.3. Одржливост

Како и во претходните години, основен извор на финансирање на Здружение СОЛЕМ беа донациите по основ на проекти. Се очекува и во наредниот период основа за финансирање да бидат грантовите, но со формирање на брендот handicrafts4u ќе се оди во насока постепено во наредните години да се обезбедува одредена финансиска одржливост на кретивниот центар. За таа цел Здружение СОЛЕМ ќе ги разгледа и искористи сите можности за продлабочување на соработката со бизнис секторот во насока на зедничка соработка и поддршка преку продажба на производи од брендот handicraft4u.

Во 2015 година, средстава за финансирање на Здружение СОЛЕМ се обезбедија од:

- Грант од Европска комисија
- Институтот отворено општество – Иницијатива за ментално здравје од Будимпешта

2.3.1. Пријави за средства

Во текот на 2015 година беа поднесени 2 пријави за средства (сите за грантови). Од нив, 1 беше одобрен.

Преглед на поднесени апликации во 2015 година			
Донатор	Одобрени	Одбиени	Во тек
1. Институтот отворено општество – Иницијатива за ментално здравје од Будимпешта			1
2. Делегација на европската унија во Република Македонија	1		
Вкупно	1	0	1

3. ОРГАНИЗАЦИЈА**3.1. Стратегија, управување и раководење**

Здружение СОЛЕМ усвои стратешки план за наредните три години. Со стратешкиот план се ревидираа визијата и мисијата на СОЛЕМ, се утврдија стратешки цели и стратешки приоритети за наредниве три години кон кои СОЛЕМ ќе се стреми во својата работа. Исто така се утврдија и активностите за оставарување на стратешките цели.

Собранието на Здружение СОЛЕМ одржа една седница во јули 2015 година на која расправаше и ги усвои следните документи: Годишен извештај за 2014 година, вклучувајќи ја завршната сметка; Старетшки план 2015-2017 година, Програма за работа во 2015 година, Програмата за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам за 2015 година. Нема промени во управната структура.

Управниот одбор одржа една седница во јуни 2015 година на која ги разгледа следните документи: Годишен извештај за 2014 година, Стратешки план 2015-2017 година вклучувајќи ја завршната сметка; Програма за работа во 2015 година, Програмата за спречување на перење на пари и финансирање на тероризам за 2015 година. Одборот даде препорака за усвојување на овие документи до Собранието.

Извршната канцеларија во текот на година одржуваше координативни состаноци.

3.2. Извршна канцеларија

3.2.1. Персонал

На крајот на 2015 година, во Здружение СОЛЕМ работеа 4 вработени на полно работно време и надворешен сметководител.

3.2.2. Развој на персоналот

Вработените во Здружение СОЛЕМ во периодот јануари-март 2015 година имаа обуки за изработка на бизнис план.

Вработените во Здружение СОЛЕМ во периодот од мај-јули имаа обуки за стратешко планирање и изработија стратешки план за Здружение СОЛЕМ 2015-2017.

3.3. Системи и процедури

Изработен е Стратешки план за наредните три години според кој ги дава насоките за идните активности кон кои треба да се стреми Здружение СОЛЕМ.

3.4. Планирање, известување, набљудување и оценка

Основни планови за работењето на Здружението СОЛЕМ се деталните описи на проектите. Како и во претходните години, организацијата не изготвуваше оперативни или други планови.

Известувањето, исто така, е на проектна основа и главно е во насока на исполнување на преземените обврски кон донаторите.

Завршен детален извештај се поднесе до Делегацијата на ЕУ во Република Македонија за реализацијата на проектот Јас Разбирам. За потребите на Проектот Јас Разбирам беше спроведено надворешна ревизија на финансиското работење за овој проект.

Центарот за креативно изразување и релаксација во рамки на својата работа изготвува индивидуални програми за следење и работа со посетителите.

4. ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАЈ

Во текот на 2015 година, Здружение СОЛЕМ реализира вкупен буџет од **2,995,218.00** денари, што претставува намалување за 45% од претходната 2014.

Билансот на состојба за 2015 година е прикажан во следната табела:

Опис	Износ (во МКД)
1. Вкупно приходи:	2,995,218.00
1.1. Приходи по проекти	
Европска комисија	828,795.00
Open society Mental Health Initiative	918,357.00
1.2. Други приходи	1,248,069.00
Приходи од чланарини	70,800.00
Приходи од други извори (Порака Неготино)	68,155.00
Позајмица	180,547.00
Донации	53,950.00
Приходи од камати и курсни разлики	86.00
Пренос од 2014 година	874,528.00
2. Расходи	
Биланс (1-2):	2,995,218.00

Опис	Износ во МКД
1. Персонал	1,432,276.00
Извршен директор - плата со придонеси	189,778.00
Социјален работник - плата со придонеси	529,416.00
Дефектолог - плата со придонеси	400,104.00
Секретар - плата со придонеси	274,006.00
Регрес	38,972
2. Тековни трошоци	604,265.00
Фиксен телефон и интернет	29081
Мобилен телефон	15912
Други транспортни трошоци (БУС карти)	14285
Струја, вода, парно	47651
Средства за одржување хигиена	1465

Здружение СОЛЕМ

Банкарски провизии	8974
Наем и одржување на канцеларија	363042
Надворешен сметководител	34066
Договори за дело	79822
Пошта	4110
Веб страна и одржување	2580
Други административни трошоци	3277
Опис	Износ во МКД
3. Програмски активности	537,383.00
работни материјали	8086
Трошоци спрема партнерот	304278
Промотивен материјал	121061
прехранбени производи	5926
Завршен настан	50500
Дневници за службено патување и патни трошоци	
Социјални активности	20030
3.2. Центар за креативно изразување и релаксација	
работни материјали	9105
Социјални активности	17010
Котизација за базар	1387
4. Патувања	
Локален транспорт	
Локален транспорт	
Вкупно расходи (1+2+3+4):	2,573,924.00

4. ЗАКЛУЧОЦИ И ПРЕПОРАКИ

1. Во 2015 година, Здружението СОЛЕМ постигна добри резултати во смисла на спроведување на планираните проекти.

Здружението СОЛЕМ го задржа и во одредени сегменти го подобри квалитетот на работењето; остануваат потешкотиите врзани за недоволните вештини за промоција на Здружението, како и барањето на нови донатори.

2. Обезбедувањето нов грант од Институтот отворено општество – Иницијатива за ментално здравје од Будимпешта за следната година за продолжување на работата на Центарот за креативно изразување и релаксација е клучна придобивка од работењето во 2014 година и одобрувањето на грантот од Европската Унија за продолжување на работата на самоодредеувањето и самозастапувањето 2016-2017.

Институтот отворено општество – Иницијатива за ментално здравје од Будимпешта покажува задоволство од соработката со Здружение СОЛЕМ, што е одлична референца за во иднина. Тоа, исто така, нуди можност за интензивно организациско јакнење и дава основа за аплицирање за грантови кои бараат задолжително финансиско учество на барателот.

Зголемувањето на бројот на донаторите е позитивна насока за движење на нашето здружение.

3. Проектното финансирање се очекува да биде клучниот извор за финансирање и одржливост на Здружение СОЛЕМ.

Се чини дека фондовите на ЕУ ќе бидат главниот извор на финансирање на граѓанскиот сектор во Македонија на среден рок. Ова треба да биде земено предвид во процесите на организациско јакнење и на личен развој на вработените.

Паралелно, Здружението СОЛЕМ треба ќе ги истражува можностите за обезбедување поддршка од државата, бизнис секторот, индивидуални донации, членарини, економска дејност итн.

4. Здружение СОЛЕМ треба да воспостави нови и да ги подобри постојните интерни системи, процедури и механизми.

Промените треба да бидат направени со цел да се зајакне организацискиот капацитет, но на начин што ќе ја задржи флексибилноста и адаптивност на здружението.

5. Здружение СОЛЕМ треба што повеќе да работи на јакнење на активностите за односи со јавност.

Односи со електронските медиуми треба да се создадат, одржуваат и зајакнат. Истовремено, Здружение СОЛЕМ треба значително да ги подобри односите со печатените медиуми.

Здружението треба да најде креативни начини за искористување на социјалните медиуми за двонасочна комуникација со своите соработници, поддржувачи и општата јавност.

